

Det handler også om trivsel og psykologi

Indlæg vedr. efterlønsdebatten af Annette Raunsholt, erhvervspsykologisk konsulent

I den debat, der er fulgt efter professor Jørgen Goul Andersens klumme "Har vi råd til at afskaffe efterlønnen?" d. 21. januar 2011, har fokus næsten udelukkende været på økonomien i reformen.

Jeg vil gerne argumentere for, at man i overvejelserne – både på Christiansborg, i virksomhederne og hos arbejdsmarkedets parter - giver mere plads til drøftelse af de trivselsfaktorer og den psykologi, der knytter sig til en afskaffelse af efterlønnen.

For mig at se handler det ultimativt om at udvikle arbejdsmarkedet til at inkludere seniorerne frem for at afvikle dem.

Det handler også som grundsyn om at afvikle efterlønnen, fordi vi ikke er tjent med den.

Vi trives bedre i job, både helbredsmæssigt, fysisk og mentalt. Og vi forsinker mange af aldringens gebrækkeligheder. Den psykologiske forklaring herpå er, at man holder sig i gang, når man går på arbejde. Aktivitet er væsentlig for helbredet. Og for de fleste af os er det svært at være så selvmotiverende, at vi får brugt os selv på samme måde, hvis vi ikke har et arbejde at stå op til. Samtidig giver vores arbejde os mulighed for at udrette noget, og det betyder meget for vores trivsel. Sidst, men ikke mindst, er det sociale aspekt af at gå på arbejde – tilhørsforhold og identitet – afgørende for trivselen.

Det er ganske enkelt ikke lykken at være på overførselsindkomst. Nogle nyder det helt sikkert, men det er ikke flertallet. Og slet ikke i længden.

Men hvad med dem med det tunge, ensformige og opslidende arbejde. De behøver da efterlønnen?

Ja, hvis de skulle fortsætte med det samme arbejde. Men ikke hvis vi udvikler arbejdsmarkedet, så der er plads til, at de går over i andet job, som passer til dem og som er accepteret som nyttig beskæftigelse både af dem selv og samfundet. Så tror jeg, de fleste foretrækker de trivselsmæssige fordele herunder samspillet med kollegerne.

Sådan er virkeligheden ikke her og nu. Men det er vigtigt, at vi sætter farten op mod en situation, hvor virksomhederne, private og offentlige, betragter det som "naturligt" at tale om et arbejdsmarked, som også omfatter 80-årige, måske 90-årige, og at de indretter sig jobmæssigt, så samfundet kan udnytte alle sine ressourcer. Og så flest muligt af os kan trives med det.

At udnytte alle ressourcer kan blive den helt store ledelsesopgave i fremtiden.